

Raadsvoorstel

Waalre, 21 november 2017

Vergaderdatum : 19 december 2017
Voorstelnummer : 2017-77
Zaaknummer :
Portefeuillehouder : Weth. P. van Liempd
Naam opsteller : O. Deeben
Naam voorstel : Voorstel inzake Strategisch plan Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE) 2018-2021.
Grondslag raadsbesluit : Uitvoering wettelijke taken van de Participatiewet (Pw)

Voorgesteld besluit:

1. De zienswijze ten aanzien van het Strategisch plan GRWRE 2018-2021 inclusief begroting vast te stellen en te verzenden;
2. Toestemming te verlenen om de GRWRE te wijzigen zodat het inrichten van het Participatiebedrijf als uitvoeringsorganisatie onder de GRWRE mogelijk wordt gemaakt;
3. Kennis te nemen van
 - de nieuwe bestuurssamenstelling GRWRE,
 - de oprichting van de Stichting Werkgelegenheid Gesubsidieerde Arbeid (Stichting WGA),
 - het voornemen van het nieuwe kabinet om de Loonkostensubsidie (LKS) te vervangen door Loondispensatie en
 - de reactie op de zienswijze van gemeente Eindhoven bij de GRWRE/Ergon Jaarrekening 2016.

Onderwerp

Strategisch plan GRWRE/Ergon 2018-2021 en aanpassing GRWRE.

Voorstel

1. De zienswijze ten aanzien van het Strategisch plan GRWRE 2018-2021 inclusief begroting vast te stellen en te verzenden;
2. Toestemming te verlenen om de GRWRE te wijzigen zodat het inrichten van het Participatiebedrijf als uitvoeringsorganisatie onder de GRWRE mogelijk wordt gemaakt;
3. Kennis te nemen van
 - de nieuwe bestuurssamenstelling GRWRE,
 - de oprichting van de Stichting Werkgelegenheid Gesubsidieerde Arbeid (Stichting WGA),
 - het voornemen van het nieuwe kabinet om de Loonkostensubsidie (LKS) te vervangen door Loondispensatie en
 - de reactie op de zienswijze van gemeente Eindhoven bij de GRWRE/Ergon Jaarrekening 2016.

Inleiding

Met de invoering van de Participatiewet zijn gemeenten verantwoordelijk gebleven voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). Gemeente Waalre neemt samen met vier regiogemeenten deel in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE) voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Leden van de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten hebben zitting in het bestuur van de GRWRE. Dit advies bevat 3 elementen.

1. Strategisch plan GRWRE 2018-2021

In artikel 27 van de GRWRE is opgenomen dat het bestuur jaarlijks een concept Strategisch plan voor een periode van vier jaar naar de colleges stuurt, waarin een samenhangend geheel van op elkaar afgestemde keuzen is opgenomen om de doelstellingen van het openbaar lichaam te bereiken. Het strategisch plan omvat in ieder geval een beleidsplan en begroting voor het daarop volgende kalenderjaar.

Via dit voorstel wordt uw raad gevraagd uw zienswijze te geven op het Strategisch plan GRWRE 2018-2021. Deze zienswijze is positief en bestaat feitelijk uit het niet plaatsen van opmerkingen bij het Strategisch plan.

2. Aanpassing GRWRE

In het Strategisch plan GRWRE 2018-2021 is onder andere het besluit opgenomen om het Participatiebedrijf (nu het traject Werkleerbedrijf "WLB" onder Gemeente Eindhoven) met ingang van 2018 onder de GRWRE te positioneren als uitvoeringsorganisatie. Dit besluit –na positieve zienswijzen van de aangesloten gemeenteraden- vraagt om een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) aan uw raad toestemming gevraagd voor de aanpassing van de GRWRE.

3. Overig

Met dit advies/raadsvoorstel informeert het college uw raad aanvullend over

- de nieuwe bestuursamenstelling GRWRE,
- de oprichting van de Stichting Werkgelegenheid Gesubsidieerde Arbeid (Stichting WGA),
- het voornemen van het nieuwe kabinet om de Loonkostensubsidie (LKS) te vervangen door Loondispensatie en
- de reactie op de zienswijze van gemeente Eindhoven bij de GRWRE/Ergon Jaarrekening 2016.

Beoogd resultaat

Het betrekken van uw raad bij de strategie en de regeling van de GRWRE en het informeren van de raad over actuele ontwikkelingen binnen de GRWRE.

Argumenten

1. Strategisch plan GRWRE 2018-2021

In lijn met de eerder in augustus van dit jaar aan de gemeenteraad voorgelegde voorlopige begroting 2018 en meerjarenraming 2018-2021, wordt voor de komende planperiode een sluitende begroting voorzien.

Een korte inhoudelijke toelichting op de hoofdlijnen van het Strategisch plan GRWRE 2018-2021:

- In het Strategisch plan GRWRE 2018-2021 zijn de volgende bestuurlijke besluiten uitgewerkt:
- De strategische kaders waarbinnen delen van de uitvoering van de Participatiewet binnen de GRWRE worden vormgegeven;
- De operationele vertaling hiervan voor de uitvoering van de 'oude Sociale Werkvoorziening', de Loonkostensubsidie-regeling en de Beschut Werken-regeling (samenvattend: gesubsidieerde arbeid);
- De ontwikkeling van het Participatiebedrijf als re-integratiebedrijf voor mensen met een overbrugbare afstand tot de reguliere arbeidsmarkt;
- Het daaraan gekoppelde personele beleid en de begroting (inclusief meerjarenraming en risico analyse).

1.1. We blijven samenwerken op het gebied van de Wsw

We blijven samenwerken op het gebied van de Wsw. Met de Participatiewet wordt de Wsw de komende decennia afgebouwd (door natuurlijk verloop). In het Strategisch plan is opgenomen dat we de huidige samenwerking op de Wsw blijven voortzetten. Daarbij is van belang om dit zo efficiënt mogelijk te doen vanwege een afnemend volume van het aantal Wsw -werkplekken én een afnemen rijksbudget per werkplek. De druk op het Participatiebudget neemt hierdoor in de komende jaren toe. Het uitgangspunt is om de komende jaren zo lang mogelijk met "het Wsw-deel in het Participatiebudget" een positief exploitatieresultaat te handhaven.

1.2. Inrichten en uitvoeren van de Participatiewet

In onze arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant is gekozen voor één brede regeling Loonkostensubsidie (LKS) voor mensen met een loonwaarde van 30 tot 80%, met uitzondering van Veldhoven die hier 50-80% hanteert. Inmiddels is door het Rijk een verplichting gesteld tot het realiseren van beschutte werkplekken met een jaarlijkse taakstelling per gemeente.

De GWRE-gemeenten willen de Participatiewet zo effectief en efficiënt mogelijk uitvoeren, met in acht name van de kennis en de ervaring die afgelopen jaren is opgedaan door de vijf GRWRE-gemeenten en Ergon. Er wordt op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de Participatiewet:

1.3. Het Participatiebedrijf wordt begin 2018 een uitvoeringsorganisatie onder de GRWRE naast Ergon.

Door het traject Werkleerbedrijf (het "WLB", nu onder gemeente Eindhoven) door te ontwikkelen naar een Participatiebedrijf onder de GRWRE, wordt gestreefd naar intensievere regionale samenwerking op het terrein van re-integratiedienstverlening voor de brede doelgroep binnen de Participatiewet.

Het Participatiebedrijf opereert in een gedeelde ketenverantwoordelijkheid met de aangesloten gemeenten (kijkend naar proces instroom-doorstroom-uitstroom):

- a. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de toeleiding (instroom) van cliënten naar het Participatiebedrijf;
- b. Het Participatiebedrijf is verantwoordelijk in de doorstroomfase met het doel om de afstand van de cliënt tot de arbeidsmarkt te verkleinen, dan wel geheel weg te nemen;
- c. De uitstroom is een verantwoordelijkheid van de gemeenten of het werkgeversservicepunt 04Werkt.

Tussen partijen in de keten is sprake van wederkerigheid.

Bij de inrichting van het Participatiebedrijf is uitgegaan van een smalle benadering.

1.4. De uitvoering van de Loonkostensubsidie (LKS) en Beschut werken (BW) worden ondergebracht bij de uitvoeringsorganisatie Ergon.

De integrale uitvoering van de regeling LKS (Banenafpraak uit het Sociaal Akkoord) en de regeling Begeleid werken (door het Rijk verplichte taakstelling), worden ondergebracht bij Ergon, tenzij een gemeente er om voor haar moverende redenen voor kiest (delen daarvan) zelf uit te voeren. Afwegingen tot uitvoering bij Ergon:

- Maakt een helder onderscheid tussen Participatiebedrijf (tijdelijke interventies) en Ergon (dienstverlening en werkgeversrol);
- De uitvoering van LKS en BW kennen grote parallellen met de uitvoering van de voormalige Wsw. De regelingen zijn allemaal bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking;
- Eenduidigheid voor werkgevers: ze krijgen met dezelfde organisatie en met dezelfde begeleider(s) te maken. De contractvoorwaarden voor de verschillende doelgroepen kunnen wel afwijken.

2. Aanpassing GRWRE

Ten behoeve van het inrichten van het Participatiebedrijf als uitvoeringsorganisatie onder de GRWRE is een aanpassing van de regeling nodig. De huidige regeling is toegespitst op slechts één uitvoeringsorganisatie namelijk Ergon en dit wordt veranderd. Zo wordt de regeling minder toegespitst op de Ergon als uitvoeringsorganisatie waarmee ook het participatiebedrijf als uitvoeringsorganisatie mogelijk wordt gemaakt. De regeling wordt hiermee ook flexibeler naar de toekomst. Daarnaast wordt naast taken uit de Wet sociale werkvoorziening de grondslag voor taken behorende bij de participatiewetgeving duidelijker gemaakt. Op grond van de Wet op de gemeenschappelijke regeling wordt aan de raden om toestemming gevraagd. Nadat de raden van de deelnemende gemeenten toestemming hebben verleend zullen de colleges besluiten tot wijziging van de GRWRE.

Een nadere specificering van de voorgestelde wijzigingen is opgenomen als bijlage bij dit voorstel. Ook is als bijlage de definitieve regeling bijgevoegd, wanneer alle verbonden raden en colleges akkoord gegaan met de voorgestelde wijzigingen.

3. Overig

3..1. Nieuwe bestuurssamenstelling

In de bestuursvergadering van 23 oktober 2017 is de nieuwe bestuurssamenstelling vastgesteld. Conform de gemeenschappelijke regeling (GR) worden vanuit de 5 deelnemende gemeenten elk 2 zetels vervuld. De nieuwe bestuurssamenstelling ziet er als volgt uit:

- Het AB bestaat uit 10 leden, 2 collegeleden uit elke gemeenten voor Waalre wethouder Van Liempd en Van Holstein.
- Het DB kent 3 leden, te weten S. Depla (zetel Eindhoven) E. Buiten (zetel Valkenswaard en Heeze-Leende) en M. van Dongen (zetel Veldhoven).
- S. Depla is benoemd als voorzitter van het AB en DB en M. van Dongen als plaatsvervangend voorzitter AB en DB.

3.2. Oprichting Stichting Werkgelegenheid Gesubsidieerde Arbeid (Stichting WGA)

In het Strategisch plan GRWRE/Ergon 2017-2020 is in paragraaf 4.5 aangegeven dat wordt gewerkt aan een nieuwe werkgevers-entiteit onder de GRWRE. Inmiddels is hiervoor de Stichting werkgelegenheid gesubsidieerde arbeid (Stichting WGA) opgericht. Voordat wordt overgegaan toch het oprichten van een stichting hebben de deelnemende raden een mogelijkheid tot het uiten van wensen en bedenkingen (art. 31 a WGR).

3.3. Toekomstige invoering Loondispensatie

Het nieuwe kabinet heeft aangekondigd de Loonkostensubsidie (LKS) te willen vervangen door Loondispensatie. Bij Loondispensatie ontvangt de werknemer salaris voor zijn (beperkte) werkzaamheden en wordt dit bedrag vervolgens aangevuld door een door de gemeente verstrekte uitkering. Vooralsnog is nog niet duidelijk hoe de nieuwe regeling rondom Loondispensatie eruit komt te zien en welke gevolgen dit zal hebben voor de huidige verstrekkingen aan LKS. Zodra hier meer duidelijkheid over is, zal uw gemeenteraad hierover geïnformeerd worden.

3.4. Reactie op zienswijze gemeente Eindhoven bij GRWRE/Ergon Jaarrekening 2016

De gemeenteraad van Eindhoven heeft in de vergadering van 20 september 2017 ingestemd met de jaarrekening GRWRE/Ergon 2016, met voorwaarde dat het bedrag uit

het jaarresultaat over 2016 dat gealloceerd was voor de Algemene Reserve (€529.000) naar rato zou terugvloeien naar de deelnemende gemeenten.

Deze zienswijze is behandeld in de bestuursvergadering van de GRWRE en het bestuur heeft de Eindhovense zienswijze niet met meerderheid overgenomen. Hiermee is het bestuursbesluit alsnog dat dit deel van het jaarresultaat 2016 wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Kanttekeningen

Advies Ondernemingsraad Ergon

De ondernemingsraad heeft op 19 oktober een reactie op het Strategisch Plan gegeven. Zij ziet de positionering van het Participatiebedrijf onder de GRWRE en het streven van een intensievere samenwerking op het terrein van re-integratiedienstverlening voor de brede doelgroep binnen de Participatiewet als nieuwe kansen. De OR plaatst hierbij echter ook aandachtspunten, zoals de succesafhankelijkheid van het Participatiebedrijf van nieuwe instroom en het sobere arbeidsvoorwaardenpakket voor Participatiewet-medewerkers. Met in achtneming van de gemaakte op- en aanmerkingen staat de OR positief tegenover het strategisch plan GRWRE/Ergon 2018-2021. De algemeen directeur van Ergon heeft middels een brief van 21 oktober gereageerd op het advies van de OR.

Beide brieven zijn opgenomen in bijlage 5 van het strategisch plan.

Kosten en dekking

1. Uitvoeringsorganisatie Ergon

Binnen de uitvoeringsorganisatie Ergon is de WSW ondergebracht. Per 1 januari 2018 worden daar, conform het Strategisch plan GRWRE/Ergon 2018-2021, de uitvoering van de LKS en Beschut Werken aan toegevoegd.

De middelen voor de uitvoering van de WSW worden door het Rijk beschikbaar gesteld als onderdeel van de Integratie uitkering Sociaal Domein. Het voorlopige WSW-deel in deze uitkering is voor 2018 € 1.115.692,00 voor Waalre. Deze geormerkte middelen worden één-op-één overgedragen aan de GRWRE zoals door de raad op 24 oktober 2017 is besloten. Er zijn geen additionele middelen van de gemeente Waalre nodig.

Voor de uitvoering van de gesubsidieerde arbeid (LKS en Beschut werken) bedragen, op basis van volumedoelstellingen, de geprognosticeerde begeleidingskosten € 98.000,00. In de begroting 2018 is een bedrag van € 103.621,00 opgenomen. Uit info min. Szw blijkt dat het (voorlopig) rijksbudget voor 2018 € 120.255,00 bedraagt. Hierdoor is er voor deze kosten in 2018 voldoende dekking. De begroting dient aangepast te worden tot het bedrag dat door het rijk beschikbaar wordt gesteld

De kosten voor de geprognosticeerde loonkostensubsidies bedragen € 149.910,00 en zijn in de begroting opgenomen in de gebundelde uitkeringen Participatiewet (Pw). Door het rijk is deze gebundelde uitkering Pw voorlopig voor 2018 budget vastgesteld op € 2.500.983,00. Vooraf is dus niet aan te geven of we in 2018 met dit budget uitkomen.

1.2 Participatiebedrijf

Het Participatiebedrijf wordt een nieuw onderdeel onder de GRWRE vanaf begin 2018 (afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming). De basisinfrastructuur van het Participatiebedrijf moet budgettair afgedekt zijn door de deelnemende gemeenten, bij voorkeur gedekt middels de afname van trajecten. Hierbij rekenen we jaarlijks af op basis van prestatie (variabele component).

De kosten worden naar rato van verhouding aantallen uitkeringsgerechtigden over de deelnemende gemeenten verdeeld, peildatum 1 juli.

De geprognoseerde kosten bedragen totaal voor alle deelnemende gemeenten € 2.715.000. Op basis van de aantallen uitkeringsgerechtigden zou het aandeel van Waalre 2% zijn. De kosten voor 32 trajecten bedragen ad € 58.317,00 (€ 1.810,00 per traject). Deze kosten zijn opgenomen in onze gemeentelijke begroting 2018 omdat vallen onder het eerder genoemde Participatiebudget van € 120.255,00. De prognose van 32 trajecten is aan de hoge kant. De verwachting is dat dit aantal niet wordt behaald. De ontwikkeling van dit budget dient in 2018 nauwkeurig gevolgd te worden i.v.m. eventueel dreigende overbesteding.

1.3. Risico

De WSW-subsidies dalen de komende jaren als gevolg van de afbouw van deze regeling. Daarentegen nemen de activiteiten vanuit de Participatiewet toe. Dit brengt risico's met zich mee omdat de begrote uitstroom van SW- medewerkers hoger ligt dan de gerealiseerde uitstroom. Hierdoor ontstaat een discrepantie tussen de subsidiestroom van het Rijk en de daadwerkelijke lasten. Doordat er sprake is van een geïntegreerde WSW- uitvoeringsorganisatie en een Participatiebedrijf is de verwachting dat de exploitatie ook op de langere termijn kostendekkend zal zijn.

Vervolgprocedure en planning

Na positieve besluitvorming in de raden (en college)s van de deelnemende gemeenten en in het AB aangaande het Strategisch plan GRWRE 2018-2021, wordt het Participatiebedrijf operationeel.

Nadat de raden van de deelnemende gemeenten toestemming hebben verleend zullen de colleges besluiten tot wijziging van de GRWRE.

In de tussengelegen periode besluiten de colleges ook over de bevoegdheidstoedeling die nodig is voor het operationaliseren van het Participatiebedrijf.

Communicatie

Het Strategisch plan GRWRE 2018-2021 wordt, nadat dit door het bestuur is vastgesteld, via de GRWRE aan de pers en derden beschikbaar gesteld.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

- Strategisch plan GRWRE/Ergon 2018-2021
- Voorstel voor aanpassing van de GRWRE-regeling (huidige regeling met voorgestelde wijzigingen)
- Voorstel voor definitieve versie van de GRWRE-regeling (wijzigingen zijn geaccepteerd; zo luidt de regeling na vaststelling en publicatie).

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris wnd.,

de burgemeester,

H.J.F.L. Meeuwsen MBA

drs. J.W. Brenninkmeijer